

ke handelingen
ord af te doen.
ft uit de begin-
aseerd zijn; het
evensruimte" te
die een eeuwige

gen", luidt zijn
hem elk wapen
ler nu en het
relatie. Hij ge-
olatie het hem
oogenblik weg-
tteloos wordt".
t bepaalde leer-
en uitdrukking
werpen moet;

vingen tot een
dat hij op zoo
dat „vreemde
leent niet, luidt
de der momen-
dat werktuig
haatte Luther
vreemd. Maar
Zooals de sol-
hem „om de
ldpriesters, met
id, met zijn ta-
aet dit gansche
religieuze zaken,
en de fout van
zij dit wapen
nadat het zijn
ieuwe, eigenlijk
volbrengen.
voor zulk een
er niet noemen.
elukkig fictieve)
„Germaansche

B. t. B.

PRAKTIJK

tsche wet op de

aan de bespre-
ing erbkranken
D. in „De Re-
merkingen van
egen. De door-
navolgende op-

heeft men in-
e van alle onder
ze plicht berust
in Duitschland
allen, die zich
lerzoek van of
lit laatste gaat
in Kommentar
ls beroepsgroe-
eren, de plicht
mentair: tand-
sseurs, massen-
t peu — k w a k
t op personen,
n van de ziek-
i de plicht van
ute belachelijk
o ernstig ware.
ook aan kwak-
van een men-
n enkel redelijk
waardeeren.

oemde beroeps-
erder op direc-
ngsinrichtingen,
e.d. Dat onder
niet-medicus
vaar. Duidelijk
uittalingen van
directeur oen-
len. Op de „St.
schaff" in Aug-
eze materie als
bevindt de di-
lezelde positie
is dus ook bij
rplicht... Ook
leider van een
delijk voor, dat
ot aangifte vol-
ich niet achten

der in den evan-
spilege werkenden
1937.
itswakzinnigheid,
itusdans, erfelijke
zware lichamelijke

verschillen, dat hij als niet-medicus zich hier-
over geen oordeel kan veroorloven." En wee den-
gene, die dezen plicht, hetzij met opzet, hetzij uit
maligheid, verwaarloost; hem of haar wordt een
boete opgelegd van ten hoogste 150 R.M.

Een tweede opmerking, die wij zouden willen
maken, is van den volgenden aard. Toen wij inder-
tijd de medische bezwaren tegen sterilisatie ont-
wikkelde³⁾, hebben wij er op gewezen hoe vooral
de psyche van de vrouw onder dezen ingreep zou
kunnen lijden. Immers na de sterilisatie zal zij
practisch gesproken nimmermeer kinderen kunnen
krijgen. Het laat zich indenken, dat sommige vrou-
wen op den duur zich met deze gedachte toch
niet kunnen verzoenen. En aangezien de sterilisatie
niet meer ongedaan gemaakt kan worden, zal in
sommige gevallen dit aanleiding tot conflicten
geven, vooral bij geestelijk labiele en tot psycho-
tische, resp. neurotische, stoornissen gepre-
poneerde individuen. Dit bezwaar nu is geenszins
denkbeeldig, gelijk blijkt uit de statistiek, die Toni
Keszler van haar gevallen geeft (blz. 56). Van de
148 in het opvoedingsgesticht of het toevluchts-
oord aanwezige meisjes op den leeftijd van 16 tot
20 jaar, die voor toepassing der wet in aanmer-
king kwamen, namen 75 het voorstel gelaten, zelfs
stomp op; 31 hadden er bezwaar tegen; 20 leden
er werkelijk onder; 8 waren blijde het beletsel,
bestaande in de vrees voor een onecht kind, kwijt
te raken; bij 14 meisjes viel hare houding niet
goed te beoordeelen.

Vermeldenswaard is in dit verband de mede-
deeling van Heydecke.⁴⁾ Bij sommige gesterili-
seerde geesteszieken nam hij reacties waar in den
zin van ontstemmingen en verwardheidstoestan-
den. Bij andere personen werden depressie-toe-
standen aangetroffen. Volgens Heydecke is het in
deze gevallen de plicht van den arts en van den
predikant om den patiënt „die Grösse des Geset-
zes" te doen inzien, hem te overtuigen „dass sein
Opfer dem Volk und dem Staat gegenüber un-
bedingt notwendig ist". Terecht teekent Havermans
hierbij aan, dat de gesteriliseerde in al die mooie
phrasen slechts een schralen troost zal kunnen
vinden.

Ten slotte zouden wij nog even willen wijzen op
een belangrijke toevoeging aan paragraaf 10 der
wet, neergelegd in de „Gesetz zur Aenderung des
Gesetzes zur Verhütung erbkranken Nachwuchses
vom 26. Juni 1935" (blz. 65). Hierbij wordt n.l.
abortion geoorloofd geacht bij vrouwen, die onder
de sterilisatielwet vallen, terwijl ze zwanger zijn,
zij het onder voorbehoud van toestemming der
vrouw, haar moederschap niet ouder dan zes
maanden is en van de onderbreking der zwangers-
chap geen ernstig gevaar voor het leven of de
gezondheid der patiënte te duchten is. De reeds
meermalen geuite meening, dat op de sterilisatie
consequent volgt de abortus provocatus, is der-
halve reeds bewaarheid.⁵⁾

Uit deze sobere mededeelingen blijkt duidelijk
op welk hellend vlak men zich begeeft, wanneer
sterilisatie van Staatswege nuttig en noodig wordt
geacht. Daarom blijve voor ons sterilisatie, hoe
mooi ze ook worde voorgesteld en hoe nuttig ze
in sommige gevallen ook zou kunnen zijn, altijd
contrabande. Juist omdat de mensch mensch is
en geen dier, merkt Bavinck⁶⁾ zoo terecht op,
mogen religie en ethiek niet aan de hygiëne ten
offer worden gebracht. „De ziel is meer dan het
lichaam, wijsheid beter dan robijnen, en een rein
hart gaat niet alleen een gespierden arm, maar
zelfs een rijken geest in waarde ver te boven."

D.

A. C. D.

³⁾ Dr A. C. Drogendijk: Het Sterilisatievraagstuk, blz. 89, Kampen, 1937.

⁴⁾ Geciteerd naar F. M. Havermans: De sterilisatie in de praktijk. Studia Catholica, Mei 1937.

⁵⁾ Volledigheidshalve zij opgemerkt, dat in het Zwitser-
sche kanton Waadt de sterilisatielwet van 1 Jan. 1929 reeds
op 17 Nov. 1931 is uitgebreid in dien zin, dat regels werden
gesteld, volgens welke zwangerschap kan worden afgebro-
ken op eugenetische indicatie.

⁶⁾ Dr H. Bavinck: De nieuwe opvoeding, blz. 32, Kam-
pen, 1928.

II PERSSCHOUW

Dr W. A. van Es over de scheuring in Amerika.

Dr W. A. van Es schrijft in „Geref. Kb. v. Leeuwarden":

De „Standard Bearer", het blad van Ds Hoeksema
es, die, uitgetreden uit de Chr. Geref. Kerk van Noord-
Amerika, sedert een kleine 13 jaar als Protestee-
rende Christelijke Gereformeerde Kerken een af-
zonderlijke kerkgroep vormen, draagt in het ons toe-
gezonden nummer van 15 April l.l. een zeer bijzonder
karakter. Het nummer wordt bijna geheel in beslag
genomen door een rede, door Ds Hoeksema gehouden
naar aanleiding van het optreden van Dr Schilder
in Amerika, in een samenkomst, waar men over
mogelijke hereeniging gesproken heeft.

We hebben met bijzonder veel belangstelling deze
rede gelezen, en komen daar, zoodra we er in ons
blad gelegenheid voor kunnen vinden, op terug. Doch
wat we reeds hier willen uitspreken, is onze groote
verbazing, hoe men in verschillen als hier worden
ontwikkeld, reden heeft kunnen vinden, om kerkelijk
niet te gaan. Reeds Voetius, en dus toch waarlijk

geen „rekkelijke", heeft in zijn Politica Ecclesiastica
gewaarschuwd om ook in vraagstukken van dogma-
tischen aard elkander wat ruimte te laten. Doch als
men om leverschillen, als hier, over de „gemeene
gratie" uiteen moet gaan, waar houdt dan in ons
Geref. kerkelijk leven de splijtucht op?

En dan nog iets: ook in Amerika is het tot zulk
een breuk gekomen, omdat de meerdere vergaderin-
gen ook daar — zij het onder protest — zich de be-
voegdheid toekenden niet alleen predikanten, tegen
den wil van de kerkeraden, maar ook zulke kerke-
raden zelf ter zijde te zetten. Zoodat ook daar, gelijk
het in deze rede staat, mede „de kwestie van de
verhouding der meerdere vergaderingen tot den kerke-
raad" de beide kerkengroepen gescheiden houdt.

Ligt in beide opmerkingen niet een waarschuwing
ook voor ons? Scheuringen, die eenmaal felt zijn ge-
worden, gaan verder, en worden niet gemakkelijk weer
geheeld. Dat men dan hierbij het spreekwoord niet
vergete: een schip op het strand een baken in zee.

Het doet mij heel veel genoegen, dat dr van Es en
ik het ditmaal eens roerend eens kunnen zijn. Van a
tot z. Alleen begrijp ik het opschrift niet: „tout comme
chez nous", stond er boven: d.w.z. vrij vertaald: 'tis
ginds al niet veel beter dan bij ons. Ziet dat misschien
op de scheuring van 1892? Mocht dat waar zijn, dan
geldt mijn instemming ook het opschrift. Mocht het
op de Gereformeerde Kerken zien, dan blijven er nog
wel eenige moeilijkheden in het combineeren van deze
en vroegere uittalingen van den geachten schrijver.
Maar komaan, laten we liever bij zijn over het heden
en niet curieuslijk onderzoeken naar het verleden.

Jona's „verdek".

„De Saambinder", ds G. H. Kersten redacteur, heeft
nog altijd samenspraken, thans tusschen vader, moeder
en kinderen. Het gaat ditmaal over Jona 4:5:

Jona 4:5: Jona nu ging ter stad uit en zette zich
tegen 't Oosten der stad; en hij maakte zich aldaar een
verdek en zat daaronder in de schaduw, totdat hij zag
wat van de stad zou worden.

De bedoeling van het „verdek" wordt aldus gezien:

Vader. Dat is waar. Maar Jona vreesde nog voor
de stralen der zon, daarom maakte hij zich een ver-
dek om schaduw over zijn hoofd te verkrijgen. Maar
hij zou een ander de hitte van Gods brandenden
toorn gunnen, als hij zelf maar verschoond bleef.
En dat een stad met zooveel menschen!

Het gesprek eindigt als volgt:

Moeder. We zouden zeggen: Arme Jona. Och
kondt ge nog eens zeggen in anderen zin: werp mij
uit in de zee. Als een mensch zichzelf niet over heeft
voor het doen des Allerhoogsten, dat toch altijd ma-
jesteit en heerlijkheid is, vervalt hij zeker in één of
ander uiterste. Maar ik zou nog iets willen vragen.

Vader. Dat moet dan geen uitgebreid antwoord
vergen, want de tijd wordt kort en ik zou met dit ge-
sprek ook dit versje willen sluiten.

Moeder. U kunt daar zoo kort op antwoorden
als 't u zelf goed dunkt. De vraag is deze: Als ik in
mijn overdenking Jona daar zie zitten onder zijn ver-
dek rijst bij mij de vraag: zouden er ook tegenwoordig
niet vele verschansingen, verdedken en hutten gemaakt
worden om zich tegen de hitte van Gods toorn te be-
schutten?

Vader. Ik denk dat in de volgende verzen nog wel
zoo een en ander ter sprake zal komen dat daar over-
eenkomst mee heeft. Laat ik hier dan slechts in 't kort
antwoorden: Het eerste verdek is gemaakt door onze
eerste ouders in 't Paradijs, toen hechtten ze vijge-
boombladeren samen om hun schaamte te bedekken.
En sinds dien tijd hebben hun nakomelingen alles in
het werk gesteld om zulke verdedken te maken. Be-
halve de verdedkeners van: belijdenis, kennis en gaven,
maakt men verdedken van overtuigingen, ontroerin-
gen in de consciëntie, van tranen en gemoedelijkheid
en dat alles om dan te zien wat van hun stad zal
worden. Maar och, als wij het gezegende verdek van
Christus' gerechtigheid missen, zal elk bed te kort en
elk deksel te smal bevonden worden.

Volgenden keer iets over een parasol.

Spotten?

O neen: alleen maar een verzoek, om te lezen, wat er
werkelijk staat. Dat is altijd nog duizendmaal meer ont-
dekkend, dan wat dit gezelschap zooal aan hypothesen
opwerpt.

Gesloten deuren.

We hebben verleden jaar over de vraag van al of niet
geheime synodes eenige artikelen geschreven, of liever,
een paar buitenlandsche doorgegeven. In den laatsten
tijd begint de kwestie van al of niet geheim vergaderen
weer de aandacht te trekken.

Ds J. H. Rietberg schrijft in „De Wachter":

Terecht wijst Prof. Grosheide erop, dat er gevallen
zijn, waarin de synode geen toehoorders kan toela-
ten. Daar zijn tuchtgevallen, die niet in het publiek
behandeld kunnen worden. Er kan, b.v. in verband
met een benoeming over een persoon gesproken moe-
ten worden. Dan spreekt het vanzelf, dat de deuren
gesloten moeten worden.

Maar dat zijn toch maar uitzonderingen. Het
meeste, dat op de synode komt, kan publiek behan-
deld worden.

En de grens tusschen zaken en personen
is vaak heel moeilijk te trekken. Wanneer het gaat
over een bepaalde opvatting, dan gaat het tegelijk óók
over hem, die zulk een opvatting verdedigt. Is het
dan inderdaad noodzakelijk, dat belangstellende ge-
meenteleden worden buitengesloten?

Stel eens, dat het geval zich zou voordoen, dat een
hoogleeraar tegen een collega-hoogleeraar een of an-
der bezwaar meent te moeten indienen, mogen dan de

kerken dit niet weten en moet dan met gesloten deuren vergaderd worden?

Prof. Grosheide schrijft: „De Synode mag en moet
hier vertrouwen vragen. Zij mag vragen, dat de leden
onzer kerken, die weten, dat de Synode uitgaat van de
gedachte publieke vergaderingen, de deuren niet zal
sluiten, tenzij dit bepaald noodig is."

Het spreekt vanzelf, dat wij de synode vertrouwen.
En dat de leden der kerk niet te haastig tot critiek
geneigd moeten zijn.

Maar dit neemt toch niet weg, dat er verschil van
meening kan bestaan over de vraag: wat is „be-
paald noodig"? Het is toch zeer goed mogelijk, dat
het niet zoo strikt noodzakelijk geweest is de deuren
zoo vaak te sluiten, als op de laatste synodes geschied
is. Prof. Grosheide zal toestemmen, dat, indien dit
meermalen geschiedt, men er spoediger toe overgaat
om het vaker te doen. Dan kan men wel zeggen: het
normale is, dat de vergaderingen publiek zijn.
Maar dan komt het in de praktijk hierop neer, dat
het normale juist uitzondering wordt. En dan gaat
het vertrouwen ontbreken, dat dit noodzakelijk is.

De praktijk van den laatsten tijd heeft er juist toe
geleid, dat de vraag gesteld is: moet onze synode
niet zooveel mogelijk publiek vergaderen?

Toen in 1905 de „leergeschieden" behandeld werden
is dit geschied in publieke zittingen. De synode achtte
het toen niet „bepaald noodig" met gesloten deuren te
vergaderen.

Zooveel mogelijk publiciteit is in het belang van de
kerken.

En hoe meer de zittingen in het openbaar gehouden
worden, hoe minder laat we hebben van „lekkage"
door de kieren van de „gesloten deuren".

Prof. Grosheide zegt, dat men de synoden in de-
zen vertrouwen moet. Maar ze weet soms zelf om 9 uur
niet, dat ze om 9.05 de deuren dicht zal hebben. Dat
maakt vaak het moderamen uit; en dat is altijd, zelfs
als men eventuele adviseurs er bij rekent, een klein
getal. De kerkorde nu is tegen het heerschen van kleine
getallen.

Er komt iets bij. Onwillekeurig worden, als men toch
eenmaal in comité vergadert, andere dingen erbij be-
handeld, die er niet voor bestemd waren. Soms wordt
dan expres even vastgelegd, dat men dit of dat uit de
zitting in comité zal publiek maken. Soms ook wordt het
vergeten. Of in elk geval weggelaten. Als het aan het
moderamen der Synode gelegen had, zou tot voor enkele
weken geleden nog steeds ieder prof. Greijdanus hebben
gerekend tot lid der commissie van oorspronkelijk acht.
Zijn brief dienaangaande is niet ter kennis gebracht.
Wel een bericht, dat zelf weer voorwerp van discussie
werd, b.v. in het „Jongelingsblad".

En dat verwachtingen wekte, die volgens velen, niet
gerechtvaardigd waren noch door de feiten, die geschied
waren, noch door die welke enkele dagen later reeds
zouden geschieden of niet geschieden. Bovendien zijn
er heel wat legenden rondgestrooid, of is veel ver-
zwegen, dat toch wel geweten mocht worden.

Of dat „nu wel verantwoord" is.

Da W. W. Meynen schrijft in „Dordtsche Kb.":

Onlangs woonden wij een jeugdvergadering bij, waar
een spreker, wie het was, doet op 't moment niet ter
zake, handelde over: „Uw doop verstaan".

„Wij moeten", zoo heet het in de korte, door den
spreker gegeven samenvatting der rede, „wij moeten
ernstig rekening houden met de verbondseer van
Calvin".

„Zijn stem klinkt in al onze kerkelijke belijdenis-
schriften en liturgische geschriften door."

Calvin zou hier dus de leiding geven, hij zou spre-
kende worden maar voren gebracht.

De spreker behandelde zijn onderwerp ongeveer op
dezelfde wijze als door Ds v. D. geschiedt. Aanhalingen
van woorden van Calvin, welke men niet kan contro-
leeren, werden gegeven.

Maar met verheffing van stem heette het dan: „Men
blijft Gods kind tot in de hel toe".

Bewijs: Lukas 16: 25: „Kind, gedenk dat gij uw goed
ontvangen hebt in uw leven, en Lazarus desgelijks het
kwade".

Had nu de spreker Calvin, naar wien men hier
immers luisteren moest, beter bestudeerd, dan had
hij gezien, dat men Calvin ook maar niet mag door-
zagen, en dat Calvin geen éénzijdigheid duldt.

Want wat zegt hier Calvin? „als de rijke man
Abraham ook Vader heet, wordt daardoor een nieuwe
püniging voor hem genoemd, namelijk, dat hij te laat
gevoelt, dat hij uit het getal der kinderen Abrahams is
uitgedeld" (wij spatieeren).

En wederom: „de naam kind schijnt spotten-
der wijze gebezigt te zijn, en als een scherp verwijt,
om den rijke te treffen, die zich valscheijyk be-
roemt, dat hij bij zijn leven één uit de kinderen
Abrahams was".

Wil de spreker hier licht ontvangen, dan leze hij
hoe Jezus over dit kindschap handelt (en hij sla
Calvin daarbij na); „als gij kinderen Abrahams
waart, zoudt gij de werken van Abraham doen". „Als
God uw Vader ware, zoo zoudt gij Mij liefhebben...."
Gij zijt dus noch Abrahams, noch Gods kinderen.

Maar: „gij zijt uit den vader den duivel, en"

Kan men Gods kind en een kind des duivels zijn?
Van Gods kinderen geldt: „gij hebt ontvangen den
Geest der aanneming tot kinderen, door Welken wij
roepen: Abba, Vader".

Van de anderen heet het: „zonder Christus, vre-
emd van het burgerschap Israëls, vreemdelingen
van de verbonden der beloften, geen hope hebbende,
en zonder God in de wereld".

Is het nu wel verantwoord om op deze wijze de
jeugd „voor te lichten", en past het de bondsbesturen
niet, toe te zien, wie zij roepen om tot de jeugd te
spreken en van hen te eischen, dat zij zich althans
behoorlijk voorbereiden?

De hier bedoelde spreker is ds W. H. v. d. Vegt te Goes.

Een man, die in 1936 nog al heel verstandig was in de oogen ook van ds Meynen. En nu is 't ineens mis. „Is 't wel verantwoord, de jeugd alzo voor te lichten?" Moeten de bondsbesturen niet toezien, wie zij roepen? Wel ja, we kennen 't zwarte lijstje al; gelukkig trekken de jongelui zich er niet veel van aan.

Ook nu hebben ze reden te over, dit aan hun besturen gegeven ongevraagd advies (wij zouden met een variant op „Calv. Wkbl." kunnen zeggen: merkwaardig toch, dat zij die in de meningsverschillen één lijn trekken, het ook in die ongevraagde adviezen doen) rustig naast zich neer te leggen. Want het is „er" al „naast".

Ds Meynen zegt, dat ds v. d. Vegt (ds v. D. is ds v. Dijk) aanhalingen uit Calvijn geeft, die men niet kan controleren. Wij willen ds Meynen graag van dienst zijn met verwijzing naar „De Reformatie". Ds v. d. Vegt gaf in het nr. van 14 Jan. '38 in een noot aan, waar men die bewijzen vinden kan: „Ref." van 4 Juni 1937. Daar kan ds Meynen deel, en kolom van Calvijn vinden. Slaat hij het artikel op, dan vindt hij meteen stof, waaruit de legende voorkomen worden kan, alsof ds v. d. Vegt de menschen met dat „kind-zijn" valscheit vleit; hij (ds v. d. V.) laat Calvijn aldus spreken:

„In verband hiermee onderscheidt Calvijn tusschen tweeërlei kinderen des verbonds. Het geloof maakt scheiding tusschen geestelijke en vleeschelijke zonen (25:350). Het is niet alles Israël wat Israël genaamd wordt. Op dit punt is Calvijn niet optimistisch: een klein gedeelte bewijst zijn geloof (45:402). Slechts 20 % van hen, die de prediking des Woords hooren, nemen het aan (Inst. III 24, 12). Weinigen zijn ware Israëlieten (47:35). Die volharden in ongeloof zijn de „degeneres" (42:578 cf. 48:299): gedegeneerden, bastaarden. Dezen maken zich schuldig aan verbrekking van het verbond. Zij vernietigen het verbond (38:687 3qq.) enz. enz. enz.

Nu kan men natuurlijk iemands meening toegedaan zijn, zonder elk bewijs, of iedere illustratie, die hij ervoor bijbrengt, als ter zake dienende te erkennen. Zoo gaat het ds Meynen bij de lezing van Calvijn, zoo ook natuurlijk ds v. d. Vegt. Indien (ik weet dat niet) ds v. d. Vegt Lukas 16:25 opvat, als sloeg de benaming „kind" niet op Abraham, doch op God als Vader, dan zal Calvijn er wel anders over denken (is las hem niet na, en vind het ook de moeite niet waard). Maar wie geeft ds Meynen het recht, het aan prof. Hepp herinnerende werkwoord „doorzagen" te gebruiken? Laat hem voorzichtig zijn: ds v. d. V. toonde aan, dat Calvijn bondsbreuk en bondswraak kent ook onder het N. T. „De Heraut" (dr J. Thijs) bestreed dat. Wil ds M. nu soms, dat zijn kerkbodelezers concludeeren, dat „De Heraut" Calvijn „doorzaagt"? Kom, kom. Of wil ds Meynen soms ontkennen, dat Calvijn ook verworpenen wel als „kinderen Gods" aangediend ziet? Maar dan kent hij Calvijn niet. Zoo maar even het register opslaande vind ik dadelijk twee uitspraken; en natuurlijk zijn er heel wat meer. *)

En alles wat ds Meynen van hen, die „zonder Christus" zijn constateert, dat heeft ds v. d. Vegt in de besproken „Reformatie"-artikelen breder en dieper betoogd. Hij maakt het alleen nog vreeselijker, door de herinnering, dat het ontrouwe ZONEN zijn. En wat ds v. d. Vegt zakelijk „met stemverheffing" zei, wil ik met genoege herhalen. Maar dan hoop ik voor ds Meynen's exegese bewaard te blijven.

De laatste vragen van ds Meynen kunnen we dus — en hij zal 't vast niet onbroederlijk vinden, en helemaal niet persoonlijk, waartegen hij nog pas waarschuwd — aldus variëren:

Is het nu wel verantwoord, op deze wijze de jeugd mitgaders den ouderdom „voor te lichten", en past het den kerkeraad van Dordrecht (wiens orgaan hier spreekt) niet, toe te zien, dat een lid der generale synode niet aan de besturen der jongelingsverenigingen wordt gepresenteerd voor een plaatsje op de zwarte lijst, en van ds Meynen te eischen, dat hij zich althans behoorlijk voorbereide, voor en aler hij doodgewone gereformeerde opmerkingen achtervolgt met misverstand, en een goeden naam wegneemt in een orgaan der Dordtsche kerk?

Algemeene Genade.

Dhr T. van Popta schrijft in de „IJmuiden Kb.":

We hebben als moederkerk een roeping tegenover de dochterkerk in Amerika. En dan is het zo diep te betreuren, dat er in Amerika scheuring is ontstaan tussen geloofsgenoten, die beide ten volle willen vasthouden aan het gezag van Gods Woord en aan de Geref. belijdenis.

Daarom ook is het zo zeer nodig, dat er onder ons met beleid over dit vraagstuk gehandeld wordt, vooral wanneer een synode er zich mee bemoeit.

Ik acht de komende synode beslist niet rijp om hier een uitspraak te doen.

En is het nodig, dat er een synodale uitspraak komt met al de gevaren, die er aan verbonden zijn?

Moet de synode een einde aan de discussie maken? Een synode is geen wetenschappelijk college.

K. S.

1) Docet quidem eadem scriptura multis locis, fide nos et gratuita adoptione effici Dei filios, quum in corpus Christi inserimur, et spiritu regemti incipimus esse novae creaturae. Sed quemadmodum spiritum ipsum, propter multiplices eius gratias variis nominibus insignit: ita non mirum est diversis modis filiorum nomen accipi. Promissio vocatur omnes mortales filii, quia mente et intelligentia propius ad Deum accedunt: sed quoniam fere delecta est in ipsis Dei imago, ut vix te nua lineae appareant: hinc hoc nomen ad fideles restringitur, qui spiritu adoptionis donati, coelestem patrem, rationis luce, iustitia et sanctitate referunt. Calvijn, op Hand. 17:28, C. R. 48, 418. Il est vray que tous les hommes en general sont bien nommés enfans de Dieu: mais ce titre appartient seulement de privilege à ceux qui sont de son Eglise. Calvijn, op Deut. 32, C. R. 28, 671.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Niezijl: Cand. G. A. Hoekstra te Drachten.

Aangenomen naar:

Dordrecht (3e pred. pl.): Dr P. Prins te Deventer.

Intrede te:

Hardenberg: D. Vreugdenhil. Tekst: Matth. 12:41b.

Afscheid van:

Schoonrewoerd: O. van Noort. Tekst: Handel. 20:32.

Jubiläum.

Woensdag 24 Mei a.s. hoopt ds P. Nomes te Den Haag-West zijn 25-jarig ambtsjubileum te vieren.

Emeritaat.

De Classis Appingedam der Geref. Kerken heeft aan ds M. Meijering, predikant te Delfzijl, op zijn verzoek eervol emeritaat verleend, met ingang van 1 September a.s.

— Op zijn verzoek heeft de Classis Winschoten der Geref. Kerken, met ingang van 1 Augustus a.s. eervol emeritaat verleend aan ds J. D. Heersink, predikant te Oude-Pekela.

Prof. Aalders naar Amerika.

Prof. Dr G. Ch. Aalders, hoogleeraar in de Oud-Testamentische exegese aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, is 12 Mei j.l. van Rotterdam naar Amerika vertrokken, waar hij 19 Mei hoopt aan te komen.

Prof. Aalders hoopt als afgevaardigde van de Generale Synode der Geref. Kerken in Nederland naar de generale synoden der beide Gereformeerde kerkgemeenschappen bij te wonen (de Reformed Church in America, en de Christelijke Gereformeerde Kerk van Noord-Amerika). Een comité van ontvangst met o.a. als leden Dr Henry Beets en Prof. Dr M. J. Wijngaarden, werd gevormd.

Voorts hoopt Prof. Aalders een serie lezingen te geven en in beide talen in verschillende kerken te preeken. De onderwerpen, waarover Prof. Aalders spreekt, zijn: „De visioenen van Daniel", „Het duizendjarig rijk", „De tegenwoordige stand van de Oud-Testamentische kritiek" en „Het Joodsche probleem".

Prof. Aalders hoopt zijn tournee begin Juli te beëindigen en 3 Juli te New-York weer scheep te gaan naar het vaderland.

Candidaten tot den Heiligen Dienst.

De Classis Bentheim der Altreformierten Kirchen in Deutschland heeft praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen beroepbaar verklaard den heer B. Heetderks te Sieringhook über Gildehaus (Deutschland), cand. aan de Theol. Hoogeschool te Kampen.

Hulpredikers.

Cand. R. Ypma te Leeuwarden is benoemd tot hulprediker bij de Geref. Kerk van Hollandsche veld-Elm.

— Beroepen door de Geref. Kerk te Apeldoorn tot hulprediker Cand. J. J. Kedde, thans hulprediker voor de Geref. Kerk van Beekbergen.

Promotie Dr F. G. Badenhorst.

Aan de Vrije Universiteit is 12 Mei j.l. bevorderd tot doctor in de theologie ds F. G. Badenhorst, predikant te Clooclan (Oranje Vrijstaat), op een proefschrift, getiteld: „Die rassevraagstuk. — Veral betreffend Suid-Afrika, in die lig van die Gereformeerde etiek".

Reserve-Veldpredikers.

De Classis Leiden der Geref. Kerken heeft besloten een verzoek te richten tot de Generale Synode te Sneek, om stappen te doen bij den Minister van Defensie, het aantal reserveveldpredikers zodanig uit te willen breiden, dat in geval van mobilisatie een rouleeringssysteem worde toegepast. Hierdoor wordt tegenwoordig aan het bezwaar, dat predikanten al te langen tijd aan hun gemeente worden onttrokken.

Dienst des Woords aan de grenzen.

Deputaten vanwege de Generale Synode der Geref. Kerken voor de geestelijke verzorging der militairen zullen vanaf deze week zoveel mogelijk zorgen voor geregelde godsdienstoefeningen Zondags aan de grenzen. Voor het Zuiden zal een hulprediker worden aangesteld te Helmond, terwijl ds J. Wistiers, Geref. predikant aldaar, dan zijn tijd zal kunnen vrijmaken voor de grenstroepen. Ook zullen zoonodig predikanten van elders worden uitgenodigd voor te gaan.

Voor de Oostgrens is de zaak ook in voorbereiding. Aangezien de uitgaven voor al dit werk echter de financiële draagkracht van deputaten te boven gaan, wordt een dringend beroep gedaan op kerken en particulieren om dezen noodzakelijken arbeid te willen steunen met milde giften. Vorigen zomer werd eveneens een oproep geplaatst waardoor 170 aan giften binnenkwam. Nu de grenstroepen echter in vaste stellingen liggen is de nood veel grooter. Het gironummer van ds T. J. Hagen, penningmeester van deputaten, is 35595.

A. H. VAN MINNEN, praeses.
T. J. HAGEN, scriba.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Papendrecht: J. G. van Minnen te Huizen (N.-H.).

Bedankt voor:

Alphen aan den Rijn, voor Dolkum en voor Gouda: J. G. van Minnen te Huizen (N.-H.).

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Terneuzen: J. v. d. Berg te Krabbendijke.

Verseke: A. van Stuyvenberg te Benthuizen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Geertruidenberg: Mr J. Visser, cand. te Baarn.

Hilversum: J. Bronsgeest te Velsen.

Hoorn op Terschelling: E. Was te Vliedder.

Lienden (toez.): W. Bieshaar te Bentheim.

Nieuwpoort: Cand. A. P. Plomp te Ede.

Nootdorp: Cand. W. J. Schouten, hulprediker te Den Haag.

Oostburg: F. Oort, voorganger Ver. Vrijz. Herv. te Amersfoort.

Oosthem, Abbege en Folsgrare (toez.): Cand. W. G. v. d. Ree, hulpred. te Nijchasse-Heerenveen.

Papendrecht: J. Batelaan te Stavenisse.

Tjansweer (toez.): Cand. F. Offringa, hulpred. te Wijk aan Zee.

Winsum (Gr.): C. A. Schenk te Westerhork.

Aangenomen naar:

Den Bosch: G. H. Moll van Charante, voorg. Vrijz. Herv. te Haarlem.

Groenlo (toez.): D. J. Haspels te Wamel en Dreumel.

Nieuw-Buinen: Cand. S. P. Nijdam te Middenmeer.

Bedankt voor:

Dussen: I. Schipper te Kockengen.

Oldeholtwolde ca.: J. Kalma te Hoogebeintum.

Opheusden: W. v. d. Pol te Wierden.

Intrede te:

Amersfoort: C. G. H. Blok. Tekst: Handel. 4:12.

Beekbergen: A. de Meyere. Tekst: Luc. 13:23 en 24.

Nieuw-Vennep: A. W. Lazonder. Tekst: Matth. 24:35.

Rijnsaterwoude: Cand. J. H. de Vree. Tekst: Rom. 4:5.

Afscheid van:

Noordeloos: P. Zijlstra. Tekst: Matth. 28:16—20.

Overleden:

D. M. Blankhart, pred. te Hillegersberg, 55 jaar.

V.G.

Thans zijn verschenen en aan de Leden verzonden de twee boeken:

GEBROKEN SCHELPE

DOOR G. SEVENSMA—THEMMEN

(Voor niet-leden f 1.90, — Geb. f 2.40)

HET STILLE FRONT

DOOR M. A. M. RENES—BOLDINGH

(Voor niet-leden f 1.90, — Geb. f 2.45)

—O—

Reeds ontvingen de leden eerder in dezen jaargang drie boeken: VERZEILD BESTEK (Een prachtboek met een keur van mooie verhalen en gedichten). — EEN MARTELAARSKROON VOOR JORIS PRAET DOOR HENDRIKA KUYPER—VAN OORDT (Een sublieme roman). — DE KOREVAARS DOOR J. W. OOMS (Roman; meesterwerk van vertelkunst.)

Bovendien mag ieder Lid voor een waarde van f 5.— aan boeken zelf uitzoeken uit den V.C.L.-catalogus.

Men ontvangt een ingenaaid abt. ter waarde van f 16.90 en betaalt slechts f 1.50 per kwartaal.

Men ontvangt een gebonden abt. ter waarde van f 19.90 en betaalt slechts f 2.25 per kwartaal.

Een V.C.L.-abonnement bezorgt U een ongeëvenaarde keur van boekwerken en een besparing van f 10.90

Vraagt gratis V.C.L.-Catalogus bij Uw Boekhandel

UITGAVE VAN J. H. KOK N.V. TE KAMPEN

ZOEKERS NAAR WIJSHEID

DOOR S. VISSER

270 blz., Ingen. f 2.75

UIT HET VOORBERICHT:.....

Bij de bespreking van de problemen, die in den loop der historie zijn opgekomen, is aan het grote conflict tussen geloven en weten, tussen het Christelijk en het Humanistisch denken, veel aandacht geschonken.

Onderwijzers, die bij hun historische en pedagogische studie er behoefte aan gevoelen den samenhang der ideeën te doorzien, Jeugdleiders en belangstellende leden van allerlei organisaties, die den oorsprong van politieke en morele stromingen doorgronden willen, hebben behoefte aan enige wijsgerige scholing.

Voor die allen zijn eenvoudig en duidelijkheid de eerste eisen, die aan filosofische voorlichting gesteld moeten worden, eisen, waarmee 't streven naar volledigheid niet zou overeenstemmen.

De ernstige poging om aan die eisen te voldoen, is naar we hopen een afdoende reden tot het uitgeven van dit boekje naast reeds bestaande inleidingen tot en overzichten van de filosofie, welke meer voorafgaande studie veronderstellen. Vaktermen worden dan ook zo weinig mogelijk gebruikt en, indien ze onvermijdelijk zijn, verklaard.

Uitgave Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

Ook bij den Boekhandel.

MYSTIEK EN MYSTICISME

DOOR

Ds W. F. G. VAN HELSDINGEN

TWEDE ONGEWIJZIGDE DRUK

Prijs f 0.30 — bij minstens 10 Ex. f 0.25 per Ex.

Met een warme aanbeveling van Prof. H. H. KUYPER, Ds VAN GRIEKEN, Herv. Pred. en Ds JANSSEN, Chr. Ger. Pred.

Prof. HONIG in De Bazuin:

Deze 51 blz. waarschuwen tegen zeer schadelijke en veel voorkomende misvattingen en wijzen den rechten weg. Onze God zegene dit liefdevol getuigenis!

Ds. VAN DER MEIDEN in Luctor et Emergo: Gaarne willen wij deze brochure ter lezing aanbevelen. De lezing zij tot leerling!

Verkrijgbaar bij den Boekhandel en na storting op postrekening No. 36000 bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes.